

Nr 104.

Af herr **Lindley**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om arbetarskydd.

Vid granskning af Kungl. Maj:ts proposition nr 104 om skydd mot yrkesfara i arbetet, förefaller det som om detta på yrkesfarekommitténs betänkande i hufvudsak grundade förslag i första hand endast haft i ögonsikte den industriella fabriks- och verkstadsdriften.

Iögonfallande är så förhållandet med afseende å det arbete, som bedrifves vid hamnarne och där de i 4 § föreslagna bestämmelserna ingalunda täcka alla de tänkbara fall af behöfliga skyddsåtgärder mot olycksfall i arbete.

Hvad man först saknar bland dessa bestämmelser är skyldighet för ägare till kaj, pir, brygga eller annat ställe där loss- eller lastning äger rum att hålla sådan plats i säkert och tillfredsställande skick. Den s. k. arbetsgifvaren har i detta fall föga eller ingen möjlighet att svara för dessa bristfälligheter. Äfvenså böra dessa utbyggnader vara försedda med nödiga stegar för uppstigning från lågt liggande farkoster samt kedjor eller andra lämpliga anordningar för att uppehålla den som händelsevis har råkat att falla i sjön. Delvis kan ju detta anses tillhöra specialbestämmelserna men som dock i så fall behöfva något stöd i lagen.

Äfven om man kan anse att sådana loss- och lastningsgrejor såsom block, kättingar och görlingar kunna hänföras till »hissar och kranar», så är det dock tvifvelaktigt om dessa ord äfven täcka andra arbets-

redskap såsom korgar, hoar m. m. Ännu mindre möjlighet finnes det att med »hängbanor» (hvarmed enligt mitt förmenande afses s. k. »linbanor») kunna omfatta de vid loss- och lastningsarbete brukliga ställningarne och landgångarne.

Vidare saknas i 4 § en mycket viktig bestämmelse om att arbetsplats skall hållas upplyst. Visserligen finnes det en dylik bestämmelse i 5 §, som handlar om ohälsa i följd af arbetet, men det förefaller dock som om denna viktiga bestämmelse äfven borde finnas bland de åtgärder, som äro afsedda att förebygga olycksfall i arbete.

Slutligen bör lagen innehålla bestämmelse om skyldighet för arbetsgifvaren att anordna en säker kommunikation för de arbetare, som för arbetets utförande behöfva gå ombord å ett fartyg och att desslikes åtgärder vidtagas för att bereda en säker passage öfver järnvägsspår vid arbetsplatsen.

Det bör inom parentes dessutom påpekas att sjöfartssäkerhetskommitténs nu inför Kungl. Maj:ts pröfning hvilande förslag endast omfattar skyddsåtgärder för det å fartyget anställda manskapet och att alltså inga särskilda skyddsåtgärder från detta håll är att påräkna beträffande arbete, som utföres af folk från land, med icke fartyget tillhörande redskap och grejor.

Behovvet af särskilda detta fack åsyftande bestämmelser synas mig så mycket större, om man betänker hvilken oerhörd olycksfallsrisk som är tillfinnandes vid våra hamnar. Den af arbetsstatistiken utgifna årsberättelsen om olycksfall gifver endast ett svagt begrepp om omfånget af denna olycksfallsfrekvens, beroende på att endast en del fall blifvit till myndigheterna anmälda och inrapporterade.

För att få en exakt kunskap om dessa förhållanden har under-tecknad därför hänvänt sig till riksförsäkringsanstalten, med begäran om upplysning om det antal anmälningar, som med ersättningsanspråk ha blifvit framställda i fråga om olycksfall vid hamnarna och några upplysande jämförelser med andra fack och yrken.

Fastän icke alla hamnarbetare äro försäkrade i riksförsäkringsanstalten, så utgöra likväl de där försäkrade ett tillräckligt typiskt urval — omfattande bland andra Stockholm, Malmö, Gäfle och olika småplatser — för att kunna ge en något så när säker bild af förhållandena på detta arbetsområde. Riksförsäkringsanstaltens utlåtande återgifves här i form af en grafisk tabell, utarbetad af en vid riksförsäkringsanstalten anställd tjänsteman:

Riksförsäkringsanstaltens erfarenhet från försäkringsåren 1903—1908.

Premie per årsarbetare för lagersättning (fr. o. m. 61:sta dagen).

	Kronor:
Tobaks- och cigarrfabriker	0.36
Närings- och nyttningsämnesindustri (inalles)	2.07
Textilindustri	1.84
Stufveriarbete	17.49
Grufdrift	17.55
Samtliga i riksförsäkringsanstalten försäkrade företag	4.80

Premie per årsarbetare för ersättning under karenstiden (fr. o. m. 4:de t. o. m. 61:sta dag).

	Kronor:
Tobaks- och cigarrfabriker	0.31
Närings- och nyttningsämnesindustri (inalles)	0.81
Textilindustri	0.51
Stenhuggerier och -hyflerier	3.20
Stufveriarbete	8.10
Samtliga i riksförsäkringsanstalten försäkrade företag	1.64

Antal olycksfall per 1,000 årsarbetare, som föranleda lagersättning.

	Antal:
Tobaks- och cigarrfabriker	0.6
Närings- och nyttningsämnesindustri (inalles)	2.9
Textilindustri	2.4
Grufdrift	12.1
Stufveriarbete	31.15
Samtliga i riksförsäkringsanstalten försäkrade företag	6.4

Antal olycksfall per 1,000 årsarbetare, som föranleda karenersättning.

	Antal:
Tobaks- och cigarrfabriker	12
Närings- och nyttningsämnesindustri (inalles)	39
Textilindustri	27
Malmförädlingsindustri	136
Stufveriarbete	419
Samtliga i riksförsäkringsanstalten försäkrade företag	84

Stockholm den 10 februari 1912.

Josef Östlund.
Amanuens vid riksförsäkringsanstalten.

I det skriftliga utlåtandet uttalas bland annat följande:

»På grund af det anförda är det otvifvelaktigt att stufveriarbete får räknas till de från olycksfallssynpunkt farligaste yrken, åtminstone bland de mera omfattande. Det synes till och med sannolikt, att det utgör det allra farligaste bland dem.

Ehuru statistiken för följande försäkringsår icke är definitiv, tyckes dock af densamma framgå att olycksfallsrisken för stufveriarbete snarare tilltagit än aftagit.»

Då det af det ofvan anförda torde klart och tydligt framgå nödvändigheten af att denna verksamhet i största möjliga utsträckning ställes under en effektiv och allt omfattande kontroll, får undertecknad föreslå följande, med hemställan till utskottet,

att det vid närmare pröfning måtte företaga de omformuleringar, som det kan finna tjänligt:

ägare till kaj, pir eller brygga eller därmed jämförlig arbetsplats åligger att tillse det sådan plats hålles i säkert och tillfredsställande skick;

arbetsplats skall hafva tillräcklig och tjänlig belysning;

arbetsgifvare åligger att för arbetsfolket bereda säker kommunikation mellan fartyg och land samt att vid arbete i närheten af järnvägsspår vidtaga nödiga åtgärder till skydd mot olycksfall; samt

ställningar, landgångar, rännor eller andra anordningar eller redskap skola vara af nödig styrka och säkerhet.

Stockholm den 20 april 1912.

Charles Lindley.